

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

BISNOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Voorontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen uit de regelgeving betreffende de woonzorgvoorzieningen

Principiële goedkeuring

Bijlagen:

- het voorontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen uit de regelgeving betreffende de woonzorgvoorzieningen;
- het advies van de Inspectie van Financiën van 2 juli 2018.

1. INHOUDELIJK

Situering

Op 1 januari 2010 trad het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 in werking, samen met de uitvoeringsbesluiten bij dat decreet. Uit een evaluatie van die uitvoeringsbesluiten, die intussen dus al meer dan 8 jaar van toepassing zijn, is gebleken dat de regelgeving op een aantal punten aangepast moet worden. Die aanpassingen hebben vooral betrekking op de erkenningsprocedure, de erkenningsnormen en de subsidieregeling van drie types van thuiszorgvoorzieningen: de diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg, de diensten voor logistieke hulp en de diensten voor oppashulp.

Artikelsgewijze toelichting

Hoofdstuk 1. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 betreffende de procedures voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers

Artikel 1 wijzigt de datum vanaf wanneer een nieuwe dienst voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg erkend kan worden, van 1 juli naar 1 januari. Op vraag van de diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg gebeurt de verdeling van de urencontingenten sneller dan vroeger (de diensten wensen de urencontingenten voor een bepaald jaar al in het begin van dat jaar te kennen, zodat zij voldoende tijd hebben om bijkomende personeelsleden aan te werven). Daardoor is het ook mogelijk om nieuwe diensten al sneller te erkennen. Door die aanpassing wordt de erkenningsprocedure ook analoog aan de procedure die vandaag al van toepassing is voor de diensten voor oppashulp, waar nu al de datum van 1 januari van toepassing is.

Artikel 2 voegt een uitzondering toe aan de procedure voor de overdracht van de erkenning van een dienst voor oppashulp. In die procedure is bepaald dat een dienst de intentie om zijn erkenning over te dragen, moet bekendmaken aan alle erkende diensten voor oppashulp die hulp- en dienstverlening aanbieden in een van de gemeenten van het werkgebied van die dienst (waarna geïnteresseerde diensten een maand de tijd krijgen om

daarover in overleg te gaan met de dienst in kwestie). Er wordt nu een afwijking op die procedure toegevoegd voor situaties waarbij de initiatiefnemer (= rechtspersoon) van de dienst die zijn erkenning wil overdragen, lid is van de rechtspersoon waaraan die zijn erkenning wilt overgedragen, en op voorwaarde dat die initiatiefnemer vertegenwoordigd is in het bestuur van de rechtspersoon waarnaar de erkenning wordt overgedragen. De bedoeling van die uitzondering is extra administratieve lasten te vermijden bij bijvoorbeeld de overdracht van een erkenning van een OCMW naar een Zorgbedrijf dat opgericht werd door datzelfde OCMW. Eenzelfde uitzonderingsregel bestaat al sinds 2016 voor de overdracht van de erkenning van een dienst voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers

Artikel 3 verlegt de uiterste datum waarop de erkende woonzorgvoorzieningen moeten voldoen aan alle bepalingen van het decreet van 17 oktober 2003 betreffende de kwaliteit van de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen van 31 december 2017 naar 31 december 2021. Tot zolang blijft het kwaliteitsbeleid van die voorzieningen onderworpen aan de bepalingen van artikel 6, §2, en artikel 7 van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009.

Op dit ogenblik is er al een project kwaliteitsindicatoren van start gegaan voor twee types van thuiszorgvoorzieningen, de diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg en de diensten maatschappelijk werk van het ziekenfonds. Dat project loopt van 15 december 2017 tot 28 december 2019, en heeft als doel een beperkte set van kwaliteitsindicatoren te ontwikkelen, en vooral een methodiek en draagvlak in de sector te creëren voor het ontwikkelen van en werken met kwaliteitsindicatoren. Een kick-off meeting vond plaats op 22 februari 2018, samen met het Steunpunt WVG dat het project begeleidt. Voor beide sectoren is intussen een projectgroep aan de slag gegaan om de kwaliteitsindicatoren verder uit te werken. Intussen werd ook het Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg (VIKZ) opgericht, dat toekomstgericht zal instaan voor het ondersteunen en ontwikkelen van valide kwaliteitsindicatoren, het ontwikkelen en veralgemenen van registratiesystemen, het ondersteunen van zorgvoorzieningen en zorgverstrekkers om aan de slag te gaan met die kwaliteitsindicatoren, en het tot stand brengen van publieke transparantie door de resultaten van de kwaliteitsindicatoren online bekend te maken. Het VIKZ is ook betrokken bij het project rond kwaliteitsindicatoren voor de diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg en de diensten maatschappelijk werk van het ziekenfonds. Nadat de kwaliteitsindicatoren voor die twee sectoren ontwikkeld zijn, komen de andere thuiszorgvoorzieningen aan de beurt. Omdat daarvoor nog de nodige tijd vereist is, wordt de einddatum verschoven van 2017 naar 2021.

Artikel 4 betreft een technische aanpassing. Sinds het ministeriële besluit van 15 juni 2017 betreffende de vaststelling van de evaluatiecriteria met betrekking tot de programmatie van de diensten voor oppashulp is het niet langer nodig dat de minister jaarlijks opnieuw een prioriteitschema opstelt voor de toekenning van subsidies aan de nieuwe diensten voor oppashulp. Bij de behandeling van de aanvragen voor een erkenning van een dienst voor oppashulp wordt er voortaan altijd voorrang gegeven aan aanvragen die betrekking hebben op een werkgebied met het laagste aantal gepresteerde uren oppashulp per inwoner. Daarom wordt de verwijzing naar bijlage III (die betrekking heeft op de diensten voor oppashulp), opgeheven.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van bijlage I bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers

Artikel 5 voegt een definitie voor kraamzorg toe in bijlage I. Kraamzorg is de zorg voor de moeder, het kind en hun gezin, in de periode van een maand voor de vermoedelijke bevallingsdatum tot drie maanden na de bevalling.

Artikel 6 voert een uitzondering in op de verplichting om voorafgaand aan de start van een hulpverlening een sociaal onderzoek uit te voeren waarbij de behoeften van de gebruiker vastgesteld worden aan de hand van de BEL-profielschaal of de BelRAI screener. Dat is voortaan niet meer vereist bij kraamzorg. Op die manier worden de administratieve lasten voor de diensten verminderd, aangezien de score op de BEL-profielschaal of de BelRAI screener bij kraamzorg meestal nul is. In hulpverleningssituaties waar het begeleidend personeelslid van de dienst van oordeel is dat een sociaal onderzoek toch aangewezen is voor de kraamzorg opgestart wordt, blijft dat uiteraard wel mogelijk.

Artikel 7 past de lijst van documenten aan waarover een verzorgend personeelslid moet beschikken om tewerkgesteld te kunnen worden door een dienst voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg. Voortaan kan iedereen op basis van een registratie als zorgkundige een inschrijvingsnummer krijgen om als verzorgend personeelslid tewerkgesteld te worden bij een dienst voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg (tot nu kon dat alleen als het ging om een registratie op basis van de overgangsmatregelen, vermeld in artikel 3, §1 of §2, of artikel 4 van het koninklijk besluit van 12 januari 2006 tot vaststelling van de nadere regels om geregistreerd te worden als zorgkundige). Deze aanpassing betekent een vermindering van de administratieve lasten voor de diensten en de kandidaat-verzorgenden. Diensten stellen namelijk vast dat kandidaat-verzorgenden vaak hun registratie als zorgkundige bezorgen aan hen, in plaats van hun studiebewijs. Aangezien die registratie alleen verleend kon worden op basis van een studiebewijs waarmee men voldoet aan de kwalificatievereisten voor het verzorgend personeel (geslaagd zijn in de opleiding zorgkundige, of in het eerste jaar verpleegkunde), kan uit die registratie afgeleid worden dat die persoon beschikt over het juiste studiebewijs. De huidige regelgeving laat echter niet toe om een inschrijvingsnummer toe te kennen op basis van zo'n registratie als zorgkundige, en daarom wordt dat nu expliciet toegevoegd.

Artikel 8, 9, 10, 11 en 12 hebben betrekking op het verschuiven van de budgetten voor de toeslagen voor werkdrukvermindering, eindejaarspremie en managementondersteuning voor de private diensten, van gezinszorg naar aanvullende thuiszorg. In het kader van de toekomstvisie gezinszorg, waarbij aanvullende thuiszorg wordt geïntegreerd in gezinszorg, werden dit jaar, net zoals in 2017, uren gezinszorg omgezet in aanvullende thuiszorg. Er werd in 2018 in het totaal 9234 uur gezinszorg omgezet in 7,32 vte logistiek personeel (aanvullende thuiszorg), bij twee private diensten. Door die omzetting moeten de bedragen die in de regelgeving opgenomen zijn voor de VIA-matregelen, aangepast worden. Dat zijn immers totaalbedragen per sector, gebaseerd op het aantal vte personeel dat in dienst is, respectievelijk voor gezinszorg en voor aanvullende thuiszorg. Bij een verschuiving van het aantal vte van gezinszorg naar aanvullende thuiszorg moeten de bedragen daarom aangepast worden (de bedragen voor de toeslagen voor gezinszorg worden verminderd, en de bedragen voor de toeslagen voor aanvullende thuiszorg worden met hetzelfde bedrag vermeerderd).

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van bijlage II bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers

Artikel 13 voegt een definitie voor kraamzorg toe in bijlage II (zie ook de toelichting bij artikel 5).

Artikel 14 voert een uitzondering in op de verplichting om voorafgaand aan de start van een hulpverlening een sociaal onderzoek uit te voeren waarbij de behoeften van de gebruiker vastgesteld worden aan de hand van de BEL-profielschaal of de BelRAI screener. Dat is voortaan niet meer vereist bij kraamzorg (zie ook de toelichting bij artikel 6).

Hoofdstuk 5. Wijzigingen van bijlage III bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers

Artikel 15 en 16 brengen de nodige aanpassingen aan in de regelgeving van de diensten voor oppashulp, om het mogelijk te maken dat die diensten voortaan naast vrijwilligers ook verenigingswerkers zouden kunnen inzetten. Het wetsontwerp betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie, dat op 5 juli 2018 aangenomen werd in de plenaire vergadering van de federale Kamer en op dit ogenblik aan de koning voorgelegd is ter bekrachtiging, bepaalt dat organisaties verenigingswerkers kunnen inzetten voor oppashulp (zowel dag- als nachtoppas). Er wordt daarom een definitie van "verenigingswerker" toegevoegd, en overal waar er in bijlage III sprake is van "vrijwilligers", worden "verenigingswerkers" toegevoegd, zodat de diensten die verenigingswerkers op dezelfde manier kunnen inschakelen in hun werking als vrijwilligers, en de prestaties van die verenigingswerkers ook in aanmerking komen voor subsidiëring. Er wordt ook een erkenningsnorm toegevoegd die de diensten verplicht om rekening te houden met die wet betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie (dit betreft onder andere de voorwaarden om iemand als verenigingswerker in te schakelen, de schriftelijke overeenkomst die de dienst met hem moet afsluiten, de vergoeding die de verenigingswerker ontvangt, de verzekering die de dienst moet afsluiten voor de verenigingswerker, ...). Door verenigingswerkers in te schakelen, zullen diensten voor oppashulp voortaan beter in staat zijn om in te spelen op de stijgende vraag naar oppashulp, vooral 's nachts.

Artikel 17 betreft een technische aanpassing: het heft het artikel over het prioriteitenschema op, omdat dit niet langer van toepassing is voor de diensten voor oppashulp (zie ook de toelichting bij artikel 4).

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

Artikel 18 regelt de inwerkingtreding van het besluit. Het besluit treedt in werking op 1 oktober 2018, met uitzondering van de bepalingen die betrekking hebben op het verschuiven van de budgetten voor de toeslagen voor werkdrukvermindering, eindejaarspremie en managementondersteuning van gezinszorg naar aanvullende thuiszorg. Die artikels hebben uitwerking met ingang van 1 januari 2018.

Artikel 19 bevat de uitvoeringsbepaling van het besluit.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het voorliggend voorontwerpbesluit heeft geen budgettaire weerslag.

Door de omzetting van uren gezinszorg naar vte's logistiek personeel moeten de bedragen die werden voorzien voor de VIA-maatregelen werkdrukvermindering, eindejaarspremie en managementondersteuning aangepast worden voor de private sectoren gezinszorg en aanvullende thuiszorg (8, 9, 10, 11 en 12 van het voorontwerpbesluit). Dit gaat louter om een verschuiving van budgetten tussen gezinszorg en aanvullende thuiszorg, en heeft bijgevolg geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

De inspecteur-generaal van Financiën bracht op 2 juli 2018 zijn advies uit over dat voorontwerpbesluit. Het advies is gunstig. De inspecteur-generaal stelt in zijn advies dat het begrotingsakkoord niet vereist is.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

1. personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet;
2. werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven;
3. investeringen en schuld: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
4. ontvangsten: het voorstel resulteert niet in bijkomende ontvangsten;
5. conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Reguleringsimpactanalyse

Een reguleringsimpactanalyse is niet vereist, omdat er voor het voorliggende voorontwerpbesluit geen vrije beleidsruimte bestaat. Het besluit voert enkele bepalingen uit het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009¹ uit:

- artikel 48, tweede en vijfde lid: *De bepalingen van artikel 4 en hoofdstuk III gelden als erkenningsvoorwaarden. De Vlaamse Regering kan aanvullende erkenningsvoorwaarden vastleggen met inachtneming van de bepalingen van artikel 4 en hoofdstuk III. De Vlaamse Regering bepaalt de erkenningsprocedure die de mogelijkheid bevat om een bezwaar in te dienen. Ze kan voorzieningen, woonzorgnetwerken en verenigingen alleen erkennen als ze passen in de programmatie die van toepassing is;*
- artikel 60: *De Vlaamse Regering kan, binnen de begrotingskredieten, een jaarlijkse subsidie verlenen aan erkende voorzieningen, woonzorgnetwerken en verenigingen, met uitzondering van erkende centra voor herstelverblijf en erkende diensten voor thuisverpleging. De Vlaamse Regering bepaalt de regels voor de aanvraag, de vaststelling, de toekenning en de vereffening van de subsidie. De Vlaamse Regering kan subsidievoorwaarden vastleggen;*
- artikel 61: *Bij het bepalen van de subsidie aan een thuiszorgvoorziening of vereniging legt de Vlaamse Regering de activiteiten vast die de voorziening of vereniging moet verrichten, alsook de personeelsformatie die ze moet inzetten, de kwaliteitseisen waaraan ze moet voldoen en de resultaten die ze moet bereiken.*

Het voorliggend voorontwerpbesluit zorgt voor een beperkte daling van de administratieve lasten (zoals hierboven toegelicht bij de artikelsgewijze bespreking).

Wetgevingstechnisch en taalkundig advies

Het bijgaand voorontwerpbesluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2018/311 van 4 juli 2018.

---

¹ Er werd wel een reguleringsimpactanalyse opgesteld voor dat decreet.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het voorontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen uit de regelgeving betreffende de woonzorgvoorzieningen;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen, te gelasten over voornoemd voorontwerpbesluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Jo VANDEURZEN
Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin,